

Pražská konference o Iráku str. 4-5

Hnutí ve Francii str. 6-7

s. 8-10 Pražské jaro v Jižní Americe

Solidarita

PROTI VÁLCE A GLOBÁLNÍMU KAPITALISMU

ČÍSLO 8

V jedné ZEMI...

na pozadí NEKONEČNÉ VÁLKY,

kdy šílenec posílá do Iráku

DALŠÍCH 20.000 MUŽŮ

ROZŠIŘUJE TAŽENÍ do Somálska..

ESKALUJE

NAPĚTÍ

s Iránem

budou se zde STAVĚT pro Bushe ZÁKLADNY?

ZÁLEŽÍ I NA NÁS!

Somálsko: Dobrou noc

Na okraji mediálního zájmu, na hranici bytí a nebytí v tisku, se nachází válka v Somálsku. Strhla se ve vánočním období, kdy dobro triumfuje nad zlem: podobně byla představena i tato válka, kde dobří Etiopané zvítězili nad zlými islámskými soudy – teroristy a diktátory.

O vládě Islámských soudů mluvili jako o té, která byla na tamější poměry stabilní, uznávaná obyvatelstvem a vládla na celém svém území. Podařilo se jí vyřešit několik klíčových problémů: místní „feudální“ pánové složili zbraně (o co neúspěšně usiluje NATO v Afghanistanu například), vymáhání práva se stalo skutečností a země zažívala obrodu i v ekonomice bez nutnosti se mezinárodně zadlužit. Lidé znovu začali stavět obydlí a mít důvěru v budoucnost.

To vše není v africkém rohu samozřejmostí, ba spíše vzácností.

Islámské soudy sice neměly vyjasněné vztahy vůči lidským právům a rovnoprávnosti žen, ale přes krátkou dobu jejich vlády vyřešily již zmíněné problémy, což je základ

pro svobodu a demokracii. Řešení jim nesporně zabralo i hodně času a energie a bylo aktuálnější než vydávání dokumentů pro jiné státy. Svědectví ze Somálska ale rozhodně nemluví o nějaké formě útlaku a ochrana před znásilněním umožnila ženám svobodněji vycházet a žít.

Vyhnaná prozatímní vláda se ale nemohla smířit se ztrátou moci, kterou ostatně nikdy neměla. Pro její obnovení se spojila s expansivními ambicemi Etiopie, která má dlouhodobě imperialistické záměry v regionu. Napětí vyvolané Etiopií způsobilo spontánní demonstrace na podporu Islámských soudů v městě Mogadišo.

OSN se snažila sjednat mír ale její působení se jeví jako nástroj vojenské strategie. Před Vánoci byl dokonce

sjednán smír za asistence Evropy a USA. Bohužel mise OSN se projevila jako nemožná a odtrhnutá od reality: sídlí v Nairobi a má jen zprostředkované informace. Navíc byla sabotována USA, které se připojily k Etiopii a pomáhaly jí v konfliktu letectvem a námořnictvem.

Důvody útoku na Somálsko jsou různé. Z hlediska USA je Somálsko strategické pro kontrolu arabského poloostrova, jde o další díl ve válce proti terorismu a navíc pokračování rasistického blouznění proti Islámu. Etiopie je hnána svými ambicemi, dobytelskou válkou a zavděčením se USA.

Na této válce je jasné, že si USA poučily z Iráku. Sami se nepouští do pozemních operací, ale podporují jiné letectvem i námořnictvem.

Satelitní státy tak vykonají krvavou práci a většinou se nemusí ani zpovídat svým občanům, protože jsou nedemokratické. V letectvu a námořnictvu se totiž výrazně projevuje technologická převaha USA a tudíž malé ztráty. Dále využívají taktiku „divide et impera“ (rozděl a panuj). Tato taktika již několik měsíců funguje na Blízkém východě, kde je podporován Fatáh proti Hamasu a libanonská vláda proti svému obyvatelstvu a hlavně Hizbaláhu.

Jak se zdá, chůva Berlusconi předčítá na dobrou noc malému Bushovi Machiaveliho.

Dobrou noc!

JAKUB
HORŇÁČEK

Pošťákům v Polsku došla trpělivost

Protest začal spontánně v pátek 10. listopadu, v poslední den volební kampaně, když doručovatelé jednoho z gdaňských poštovních úřadů kvůli pracovnímu přetížení odmítli roznášet volební letáky (formálně jsou pro doručování reklamních a volebních materiálů zaměstnávání zvláštní brigádníci, kvůli nízkým platům ale není o tuto práci zájem, a tak z nedostatku pracovní síly je roznášení neadresovaných zásilek svěřováno běžným pracovníkům pošty).

O svém protestu pošťáci informovali ředitelství, to však reagovalo až v pondělí - vyhrůžkami vůči některým z protestujících. Ve stejnou chvíli pracovníci jiné gdaňské pošty prohlásili, že v případě jakýchkoli represí jsou připraveni okamžitě vyhlásit stávkou. Po několika minutách se však rozhodli stávkovat bez ohledu na reakci ředitelství. Ještě toho dne se ke stávce přidali doručovatelé z většiny gdaňských poštovních úřadů - z 311 gdaňských doručovatelů stávkovalo 200. Okamžitě vypracovali seznam požadavků: mimo jiné zavedení osmihodinové pracovní doby (zatím jsou doručovatele zaměstnáváni v úkolovém režimu - je jim přidělena pošta na doručení), zvýšení mezd, upřesnění

poštovních úřadů - z 311 gdaňských doručovatelů stávkovalo 200. Okamžitě vypracovali seznam požadavků: mimo jiné zavedení osmihodinové pracovní doby (zatím jsou doručovatele zaměstnáváni v úkolovém režimu - je jim přidělena pošta na doručení), zvýšení mezd, upřesnění

poštovních úřadů - z 311 gdaňských doručovatelů stávkovalo 200. Okamžitě vypracovali seznam požadavků: mimo jiné zavedení osmihodinové pracovní doby (zatím jsou doručovatele zaměstnáváni v úkolovém režimu - je jim přidělena pošta na doručení), zvýšení mezd, upřesnění

16. listopadu se k protestu přidali zaměstnanci asi 50 poštovních úřadů ve Varšavě a okolí, a také v čtyř měsících Swietokrzyjského kraje, v Slezsku. Stávka se rozšířila i do dalších oblastí, v několika

městech pracovníci vyhlásili stávkovou pohotovost. Zároveň jednání gdaňských pošťáků s Generálním ředitelstvím bylo přerušeno - zaměstnavatel odmítl vyhovět požadavku zvýšení mezd ve výši, kterou očekávali protestující.

Dalšího dne se stávkovalo už ve 49 městech, v několika z nich se k protestu přidali i pracovníci přepážek a další zaměstnanci Pošty.

Postupně se k protestu připojovaly další pošty - nefungovala i Hlavní pošta ve Varšavě. Zároveň v některých oblastech byl ale protest přerušen po dosažení dohody ohledně regionálních požadavků (ovšem s možností opětovného zahájení stávkou, pokud nebude vyhověno celostátním požadavkům).

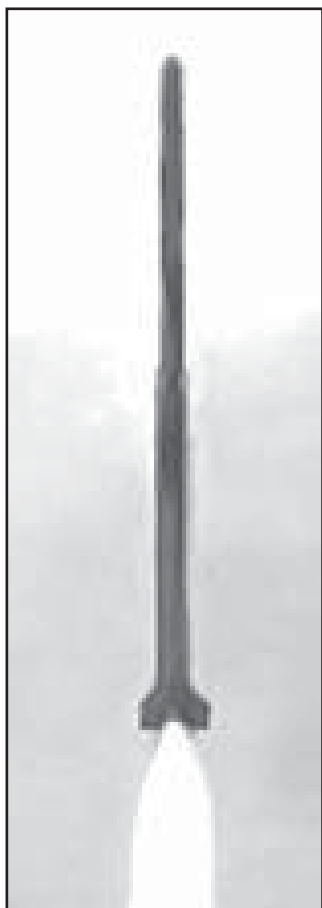
27. listopadu zástupci odborů přistoupili k opět k jednáním

s Generálním ředitelstvím. Ve většině velkých měst (také ve Varšavě) byla stávka po dobu jednání přerušena. Ty však skončily neúspěchem - odbory se se zaměstnavatelem neshodly na výši platu (protestující požadovali zvýšení mezd o 150 zlotých, Generální ředitelství trvalo na pouhých 100 zlotých) i na zajištění beztržnosti stávkujících pracovníků. Zda a jak bude protest pokračovat, záleží na reakci zaměstnanců a ukáže se v nejbližších dnech. Někteří pošťáci připouští i možnost vyhlášení generální stávkou.

MARTA HARASIMOWICZ
Autorka je členkou Socialistické alternativy Budoucnost.

Začíná další kolo

Dvě zprávy z posledních dnů: „Dosavadní ministr zahraničí Alexandr Vondra (ODS) v České televizi uvedl, že USA o nabídce k umístění raketové základny rozhodnou v prvním čtvrtletí. Vondru by nepřekvapilo, kdyby základna byla v Polsku a radar v Česku.“ (Právo 8.1.2007).

„Byli jsme Washingtonem informováni, že rozhodnutí vztahující se k obraně proti balistickým raketám pro Evropu je očekáváno tento měsíc a nemáme důvod očekávat zpoždění,“ uvedla následující den mluvčí velvyslanectví USA Victoria Silvermanová na dotaz Práva. „Rozhodnutí je stále otevřené a nebylo by vhodné, abych o něm spekulovala... Pokud USA zařízení nabídnou, bude zcela na České republice posoudit fakta a přijmout konečné rozhodnutí.“ (Tamtéž 9.1.2006).

Všimněme si drobného ale příznačného rozdílu mezi jazykem těchto vyjádření. Vondra je přímočarý: jak Spojené státy rozhodnou, tak to v Polsku a Česku bude. Slůvka jsou v diplomacii zrádná a potvrzují to, co je o Vondrovi již známo. Nedostatek taktu a především sluhovské myšlení – nepřilíš dobrá kvalifikace pro práci v zahraniční službě, o vedoucím postu nemluvě. Silvermanová je ve formulacích mnohem opatrnější. Snaží se napravit nepříznivý dojem z Vondrova vystoupení a omezit škody.

Rozpory v očekávaném termínu rozhodnutí jsou dokla-

dem, že situace je nejasná. Pokud nový ministr obrany USA Robert Gates a jeho generálové prosadí postupné stahování vojsk Spojených států z Iráku, mohou se rozhodnout, že přitvrdí v protiraketové obraně. Prezidentské volby se blíží a kritické postupu Washingtonu v Iráku nebudou chtít vypadat před americkou veřejností jako slabší.

Pokud ovšem rozhodnou prosazovat dál a energičtěji své antirakety v Evropě, budou se muset vypořádat s obtížemi rétorického obratu od původního „národního systému protiraketové obrany“ k „obraně pro Evropu“. V západní Evropě ani v Kanadě tento obrat nevyvolává důvěru. Listopadový summit NATO v Rize nenaznačil ani slůvkem, že by aliance přijala navrhovaný americký systém za základ své případné protiraketové obrany (zřejmě ke zklamání Vondry, který předpovídal opak). Americký systém je pořád ještě v plenkách. Pochybuje se o tom, zda bude vůbec někdy funkční, pochybuje se o samotné definici hrozeb. A mimochodem, kdo by vlastně společnému systému NATO velel, kdo by měl pravomoc zatáhnout v průběhu několika minut do možná nesmyslného konfliktu celou Evropu?

Proto se hlavní partneři USA v Severoatlantické alianci do projektu obrany proti balistickým raketám dlouhého doletu nijak nehrnou. Vykrucuje se z něj i nejlepší přítel USA, Velká Británie, v níž Spojené státy původně počítaly s umístěním nové základny. Británie se podle všeho pokusila „přehrát“ tento projekt koncem roku 2002 na své východoevropské spojence. Ovšem bez ohledu na tyto okolnosti je nutno počítat s tím, že se Spojené státy záměru vybudovat raketovou základnu ve východní Evropě nevzdají a budou ho energicky prosazovat.

Argumenty proti základně platí dál

Občanské iniciativy proti zřízení raketové základny v České republice vyrostly z protestu. Jejich iniciátoři se nemohli smířit s tím, že se v tak zásadní věci se jedná „o nás bez nás“, že někteří členové vlády a její vysocí úředníci vybudování základny Spojeným státům bez jakéhokoli mandátu zřejmě sami nabídli, a že v pak v této věci potají jednali za zády parlamentu a dalších ústavních činitelů. Parlament se v této věci ukázal jako bezzubý, „velká média“ místo toho aby hlídala demokracii se snažila napomáhat v utajování.

Druhým důvodem byl všeobecný a výrazný pokles důvěry světové a také české veřejnosti ve Spojené státy a zejména jejich nynější administrativu, pokud jde o schopnost Ameriky sehrávat rozumně roli světového hegemonu. Jednání na vlastní pěst, demontáž mezinárodního práva, a zejména katastrofální průběh války v Iráku – to vše vybízí k ostražitosti a rostoucí kritičnosti vůči jednání USA. V Česku k tomu přistoupil ještě jeden moment – čerstvá vzpomínka, jak jsme byli proti své vůli a ke své hanbě dotlačeni k souhlasu s intervencí NATO v Jugoslávii, pár dní po svém vstupu a po slavnostních projevech Madeleine Albrightové o Severoatlantické alianci jako záruce světového míru.

Za půl roku ušlo protestní hnutí ve svých různých síťových podobách kus cesty. Na začátku získalo iniciativu a záklisním raketovým makléřům pokazilo letní dovolenou. Shromáždilo desetitisíce podpisů pod petice, získalo další aktivní spolupracovníky a podporu významných osobností. Navázalo spolupráci s odborníky, studovalo zahraniční prameny, s pomocí mnoha lidí dokázalo postavit solidní argumenty proti

brožurkám na křídovém papíře šířeným zastánci raket.

„Na základě dostupných veřejných informací existují vážné pochyby o správnosti základních předpokladů projektu GBI pokud jde o reálnost hrozeb, před nimiž má Spojené státy a jiné země chránit, i pokud jde o technickou proveditelnost a účinnost navrhovaného obranného systému. Stejného názoru jsou miliony Američanů... Podstatné je, že výstavba protiraketové základny na našem území z hlediska zajištění obranyschopnosti ČR prakticky nemá smysl.“ (Stanislav Kaucký, raketový odborník, dřívě analytik Armády ČR).

„Kdybychom se skutečně dostali do situace, že bychom měli sestřelit raketu (dlouhého doletu), nemyslím, že bychom to vůbec dokázali s nějakou spolehlivostí.“ (Victoria Samson, analytička, Center for Defense Information, USA).

„I u nás jde zásadně o volbu strategie. Základny rozmístěné po celém světě ztělesňují politiku síly místo politiky spolupráce. Protože nechci, aby se moje země dostala do slepé uličky bezmoci mocných a fatální slabosti násilných, nechci se podílet na takové politice. Proto ze svých českých důvodů odvozuji stejný závěr: ANO míru, NE základnám. (...) Povolením základen na našem území bychom se podíleli na převelike špatnosti, která neřeší skutečnou hrozbu našeho věku, jen zaslepuje Ameriku, která v zápase s bídou a bezprávím potřebuje hrát ústřední roli.“ (Erazim Kohák).

To je pouze několik z mnoha kritických vyjádření, která zazněla v posledních měsících. Je začátek roku 2007. Začíná další kolo.

RUDOLF PŘEVÁRIL
Autor je překladatel
a aktivista Iniciativy
Ne základnám

Občanská sdružení a velká globální politika

Irák je na pokraji občanské války. Hrozí mu ozpad s velmi negativními důsledky. Spojené státy, které zorganizovaly invazi do této země, svrhly režim Saddáma Husajna a jsou hlavní okupační mocností, se ocitly ve slepé uličce a nejsou schopny pozitivně (kromě svého odchodu) přispět k řešení situace.

Naopak by se při hledání východiska, jež by vedlo ke vzniku jednotného, nezávislého, demokratického a sekulárního Iráku schopného překonat vnitřní etnické a náboženské rozpory, měla více angažovat Evropská unie. Sejděme se proto společně, analyzujeme situaci a poradme se, jak k takovému evropskému angažmá nejlépe přispět. Zorganizujeme konferenci alternativních řešení.

To je v souhrnu hlavní myšlenka konference, kterou v Praze o víkend 16. a 17. prosince uspořádaly dvě nevládní organizace působící v ČR, České mírové fórum a Česko-irácké sdružení.

Proč právě Praha? Protože mezi Irákem a Českem (správněji celým bývalým Československem) existují hlubší vazby odolávající politickým převratům. Nejsou zapomenuty pozitivní přínosy hospodářské, průmyslové a technické spolupráce. Vystudovalo u nás mnoho Iráčanů, je hodně smíšených manželství. Protiřádky režimu Saddáma Husajna u nás žili v emigraci a politicky působili už od sedmdesátých a osmdesátých let. A také v nelegální druhé irácké válce, která začala roku 2003 a trvá dodnes, prokázala Česká republika přes všechny tlaky a manévry přívrženců Bushovy administrativy značnou zdrženlivost. Česká veřejnost jako celek není této válce nakloněna.

Proč právě dvě nevelká občanská sdružení? Protože česká oficiální „velká“ politika jako celek nemá dost odvahy, koncepčnosti a představitosti, aby byla schopna využít možností, které existující vazby mezi Českem a Irákem nabízejí. Iniciativy se tedy chopili

lidé, pro něž jsou česko-irácké vztahy osobní záležitostí a kteří se veřejně angažují proti irácké válce už od roku 2003.

Při dnešní oficiální nehybnosti potěšilo, když se objevila výjimka. Záštitu nad konferencí převzal – což je u nás v podobných případech neobvyklé

té, konferenci financuje Saddámova dcera, nelze připustit konání konference, zejména ne na půdě parlamentu“). Opět přišel ke slovu služebníčkovský stereotyp. Pravice ani tentokrát neprojevila schopnost objektivně analyzovat situaci a samostatně uvažovat.

Přivezli jsme vám demokracii...

– místopředseda Poslanecké sněmovny Lubomír Zaorálek (ČSSD). Kromě něj na konferenci přišli a vystoupili bývalý český ministr zahraničí a předseda Valného shromáždění OSN v období 2002/2003 Jan Kavan (ČSSD) a předseda KSČM Vojtěch Filip. Dopis s příslibem spolupráce zaslal konferenci také poslanec Kohlíček (ČSSD).

Už předem bylo zřejmé, že na konferenci zazní ostrá kritika současné situace v Iráku a politiky Spojených států. Bylo proto těžké očekávat, že by konferenci podpořil například jednostranně probushovský designovaný ministr zahraničí Alexandr Vondra a lidé kolem něj. Překvapilo ale, že česká pravice za podpory médií rozpoutala proti konferenci primitivní pomlouvačnou kampaň („přijedou extrémisté a teroris-

Kampaň ale pro ni skončila neúspěchem. Organizátoři konference ani Zaorálek se nedali zastrašit. Konference se sice konala o dva týdny později, s poněkud menší účastí, v ošumělé budově České vědeckotechnické společnosti na Novotného lávce místo honosných prostor Poslanecké sněmovny na Malé Straně, ale s mnohem větší publicitou. A kampaň proti konferenci zcela ztratila půdu po nohama, když ve stejnou dobu začala současná irácká vláda jednat se zástupci zakázané strany Baas a s Íránem.

Vzhledem k zaměření konference bylo důležité, že o ni na rozdíl od pražského Černínu projevily pozitivní zájem dvě důležitá evropská ministerstva zahraničí. Na konferenci přišel finský velvyslanec v Praze (jeho země v druhé půli roku

2006 předsedala Evropské unii) a první tajemník německého velvyslanectví (Německo převzalo předsednictví EU 1. ledna).

Přívržencům altermalglobalizačního hnutí se probíráni těchto oficiálních a peripetií „velké politiky“ souvisejících s konferencí může zdát zbytečné. Myslím ale, že by to byl omyl. Občanská hnutí, která se hlásí k heslu „jiný svět je možný“, jsou stále častěji nucena vstupovat do politických bojů o velké mezinárodní otázky, jako je Irák nebo antiraketová obrana, a to v konkrétní domácí situaci, která je těmito ději stále zřetelněji a bezprostředněji ovlivňována. Oficiální „velká“ politika v nich samozřejmě sehrává klíčovou úlohu. Je proto nezbytností tyto děje z vlastního hlediska analyzovat, zjišťovat kdo je kdo za clonou oficiálních prohlášení, co ve skutečnosti chce a dělá. Kdo je protivník, kdo by i v oficiální sféře mohl být spojencem.

Nyní k „obyčejným“ lidem. Na konferenci přijely z různých evropských zemí dvě desítky Iráčanů, vědců, podnikatelů, novinářů. Výrazně mezi nimi byli zastoupeni odpůrci dřívějšího režimu Saddáma Husajna, kteří se kriticky dívají i na nynější vládu. Z české strany přišli také odborníci, analytici, novináři, aktivisté občanských organizací. Celkem se konference zúčastnila asi stovka osob.

Na konferenci zaznělo několik velmi kvalifikovaných českých vystoupení. Patřil k nim zejména referát analytika Jaroslava Bureše z Ústavu mezinárodních vztahů ministerstva zahraničí na téma „Analýza bezpečnostního prostředí v Iráku. Hlavní překážky při vytváření iráckého

státu a přístupy EU a USA.“ Bureš mimo jiné řekl: „...není možné odmítat jednání s některými Iráčany jen proto, že mají kritický pohled na politiku USA v Palestině, Iráku, či mají silné výhrady vůči současné irácké vládě, protože těch je většina. Klíčovým kritériem partnerů pro jednání musí být především jejich preference politickému řešení krize, odmítání teroristických praktik boje a destruktivního sektářství ohrožujícího stabilitu země a regionu, podpora jednoty a územní celistvosti iráckého státu. Je správné, že se podobná konference koná právě nyní, kdy se situace v Iráku začíná prudce zhoršovat a hrozí vypuknutí rozsáhlých sektářských konfliktů a v krajním případě i rozdělení Iráku se všemi doprovodnými následky.“

„EU si uchovala v arabských zemích image neutrální mocnosti, která preferuje přístupy, jež jsou v souladu s mezinárodním právem a rezolucemi

OSN. Jednoznačně tento postoj potvrdila v dlouhodobých přístupech k palestinskému konfliktu. Nenese zodpovědnost za předchozí chyby, kterých se dopustila americká okupační správa a prozatímní

všemi klíčovými regionálními zeměmi, včetně Sýrie a Íránu, které může snadno zapojit do dialogu o budoucím uspořádání. Mírová jednání nemohou být pouze iráckou vnitřní záležitostí. Evropská

na základě tvořivé, historické zkušenosti iráckého lidu společně účastnily na rekonstrukci země iráckými občany a jejich organizacemi občanské společnosti.“

Charta také podporuje návrh generálního tajemníka OSN Kofiho Annana na uspořádání mezinárodní konference o Iráku jako mechanismu pro nalezení východiska z dnešní pasti. Požaduje konání regulérních všeobecných voleb pod dohledem OSN, z nichž vy vyšel prozatímní parlament kontrolující činnost vlády odborníků.

Jsou všechny tyto návrhy a náměty realistické? Zdá se, že Irák dnes směřuje opačným směrem, než si přejí účastníci konference, k předstírané federaci tří částí (šíitské, kurdské a sunnitské) kryjící patrně dočasnou a nestabilní nadvládu šíitského islamismu, nebo přímo k rozpadu země na tři části (s těžkými následky pro celý region). Má volání po jednotném, sekulárním a demokratickém Iráku vůbec šanci?

Lidí, které takové volání po sekulárním a demokratickém uspořádání oslovuje, je ale v Iráku i v jiných arabských a muslimských zemích mnoho. Tito lidé tvoří významné sociální skupiny. Pokud se má zabránit „válce civilizací“ v duchu falešného ale sebenaplňujícího Huntingtonova proctví, pokud se má pokročit směrem k rozumnému a spravedlivému překonání rozštěpu mezi Severem a Jihem, jednoho ze tří rozštěpů ohrožujících naši globální budoucnost, pak má takové volání smysl. Prosinčová pražská konference je krokem, v globálních poměrech krokem malým, ale nezanedbatelným, v tomto směru.

RUDOLF PŘEVŘÁTIL

Další informace o konferenci a některá důležitá vystoupení lze najít na serverech <http://blistry.cz> a www publica.cz

Vondra: poplatný USA ostře napadal konání konference.

vláda v Iráku, což skýtá dodatečný prostor pro diplomatickou aktivitu. Má dlouhodobé dobré či korektní vztahy se

diplomacie bude mít větší důvěru i opozičních sunnitských kruhů, kteří musí být vtaženi do jednání o státoprávních otázkách. Evropa disponuje ekonomickým potenciálem využitelným v době, kdy se americký Kongres zdráhá vyčlenit další prostředky pro Irák.“

Cílem konference bylo také poskytnout fórum pro vzájemná jednání iráckých účastníků. Z nich vzešla jako společné stanovisko Iráčanů „Pražská charta“, která mimo jiné říká:

„Kolo násilí se roztočilo díky tvrdošíjnému uplatňování vojenského řešení, naprosté absenci všeobecného politického řešení a rozdělení iráckého lidu na protichůdné sekty, sektářská a etnická seskupení. Americký přístup... představuje jednu z předních komplikací iráckého problému. Toto vše vyžaduje obrodu konstruktivní evropské úlohy, která se opírá o mezinárodní konvence. Účastníci Pražské charty proto vyzývají mezinárodní společenství a zvláště Evropskou unii, aby pomohly ukončit okupaci a aby se

Protest proti Guantanamu

V úterý 16.1. se ve 13.00h na Václavském náměstí konal protestní happening proti vojenské věznicí USA Guantanamo. Akci uspořádala česká pobočka Amnesty International. Před pěti lety přivezly USA do věznic Guantanamo na Kubě první zajatce zadržené v rámci „války proti teroru“. Celkem bylo zadržováno na 750 lidí 45 různých národností. Naprostá většina z nich je zadržována bez soudu a bez možnosti spojit se s rodinou.

více informací: www.amnesty.cz

Společně proti logice systému

Ve Francii se za poslední rok a půl odehrála celá řada událostí mezinárodního významu. O některých se mluvilo i v ČR a věnovali jsme se jim na stránkách Solidarity: vítězství „Ne“ v referendu o Euroústavě, vzpoura na předměstích nebo protesty proti CPE (smlouva o prvním zaměstnání). Jiné zůstaly českému čtenáři skryty.

Francouzské hnutí proti ne Jedné z takových událostí se budeme věnovat nyní. Vznik „antiliberalních kolektivů“ (les collectifs antiliberaux), jejichž název zní pro českého čtenáře poněkud nejasně, neboť ve francouzském pojetí to znamená totéž co v českém „antineoliberalní“, může mít do budoucna velký vliv. Abychom správně pochopili význam a šance, jež „kolektivy“ skýtají, musíme se podívat na historii jejich vzniku.

29.květen, hořící předměstí a CPE

První událostí, o kterou se opřeme, bude „hnutí 29.května“. Na toto datum připadlo minulý rok hlasování o Euroústavě. V něm 15 milionů občanů odmítlo projekt Ústavy jakožto jasný útok na sociální a politická práva.

Na celém francouzském hnutí proti Euroústavě je zajímavá jeho šíře. V „Kolektivěch 29.května“ se setkali rebelující socialisté z hnutí Pour la Republique social (PRS)¹, aktivisté nejrůznějších občanských hnutí, Zelení, odboráři i revolucionáři z LCR (Ligue communiste revolutionnaire)² a komunisté. Díky této jednotě a také díky jasně levicové kritice, která byla na honu vzdálena zprávy o tom, že se Francouzi bojí polských instalatérů, se podařilo tento neoliberalní projekt zastavit. Co více, pro mnoho dříve apolitických či neangažovaných lidí se poli-

Duch jednoty i radikálnosti jde dne ve Francii ruku v ruce

tika stala něčím, o co stojí za to se zajímat.

Netrvalo dlouho a politickou scénu v celé Evropě rozvířila vlna násilností na předměstích francouzských měst. Jen pro připomenutí, násilností propukly poté, co dva mladíci uhořeli v transformátoru, kam se schovali před policií. Že se „slušný člověk“ nemusí policie obávat? Pokud žijete v takovém sociálním vyloučení jako tato generace, tak se vám ani nedostává statutu „člověk“, natožpak „slušný“. O tom mluví řada lidí, kteří v předměstských oblastech pracovali. Např. učitel Antoine, který sedm let pracoval v jedné zchátralé škole v Seine-

-Saint-De-

říká: „Děti arabských a afrických imigrantů čelí příšerné diskriminaci. Často je jejich životopis při pohovorech dán bokem jen kvůli jejich jménům. Rasismus zvěšuje beznadějí a tito mladí mají moc těžké najít cestu ven z chudoby. Krom toho každý den čelí obtěžování ze strany policie, zejména z Útvaru proti kriminalitě, což jsou policisté v civilu, kteří se na předměstích chovají jako okupační armáda.“ Hanane, mladá muslimka ze Seine-Saint-Denis, říká: „Jsou to horké hlavy. Postávají u vchodů do paneláků a otravují každého mladého člověka, kterého vidí. Jsou krutí a násilníci. Zastaví vás a řeknou si o doklady. Když cokoliv řeknete, dostanete jednu přes

nete jednu přes

pusu. Pokud se bráníte, tak vás zmlátí a skončíte v cele. Jeden známý byl za jeden den takto zastaven desetkrát tím samým policistou. Věděli, kdo je, a že nic neudělal a jen ho takto provokovali a pak se na něj vrhli. Není to ojedinělý případ. Je to bohužel denní realita mnoha lidí.“³

Konečně poslední velkou událostí byla snaha vlády uvést v život zákon o „smlouvě na první zaměstnání“ (CPE). Každý člověk, který by nastoupil do svého prvního zaměstnání, by se stal de facto otrokem svého zaměstnavatele. Během zkušební doby trvající dva roky by mohl být kdykoliv propuštěn bez udání důvodu. Zkuste si v takovéto situaci říci o zvýšení mzdy nebo zlepšení pracovních podmínek. Vláda cynicky tvrdila, že nový zákon pomůže hlavně mladým lidem do 26 let, mezi nimiž prudce stoupá počet nezaměstnaných. To byla ale velká štědrost! Copak by si někdo jen trochu rozumný vzal za takovýchto podmínek třeba půjčku na byt? Zákon byl spravedlivě smeten vlnou demonstrací a stávek.

Kolektivy se objevují na scéně

Z těchto hlavních zdrojů vzniká v druhé polovině roku 2006 hnutí „antiliberalních kolektivů“. Svůj program, který po dvou měsících debat po celé Francii schválili, vypadá více než slibně⁴. Jeho první věta se okamžitě přihlašuje k alterglobalizačnímu hnutí.

Solidarita je váš časopis

Zaujaly Vás články v tomto čísle? Časopis Solidarita se snaží přinášet zprávy z protiválečného a antikapitalistického hnutí, stejně jako analyzovat situaci v ČR. Předplatte si Solidaritu a dostáváte aktuální číslo vždy, když vyjde. Jsme otevřený časopis, který přivítá Vaše příspěvky a podněty. Kontaktujte nás!

Říká: „Jiný svět je možný, jiný svět je nutný.“ Nejde jen o formální prohlášení. V kolektivech je mnoho aktivistů, kteří pracovali a pracují v nejrůznějších hnutích a, což je navýsost důležité kvůli současným debatám, politických stranách. Často se totiž diskutuje o tom, zda masové revoluční strany, jak jsou známé z první poloviny 20.století, mají smysl v současném světě. Zda by nebylo vhodnější budovat nějaký systém sítí či autonomních skupin, které jsou navzájem v kontaktu. Někoho by mohlo napadnout, že „antiliberální kolektivy“ svědčí spíše pro druhé. Nemohl by se mýlit více! Kolektivy nevznikly jako samostatné revoluční buňky, ale jako společná platforma pro všechny, jak říkají Francouzi „militans“, kteří chtějí bojovat proti systému založenému na zisku. Jsou to otevřená fóra, nikoliv uzavřené autonomní skupinky, jak je známe z českého prostředí. Nutno dodat, že kolektivů je dnes po celé Francii přes 730. Zprávy o jejich mítincích a politických debatách se objevují na stránkách celostátních deníků a počet lidí v nich angažovaných se počítá na desetitisíce.

Radikálně levicové strany hrají významnou úlohu. Již jsem se zmínil o PRS a LCR, z nichž ta první je nyní na tahu, co dál s kolektivem. Kolektivy získaly mnoho nových stoupenců po tom, co byla Ségolène Royal zvolena za kandidátku Socialistické strany (sesterská strana ČSSD) do prezidentských voleb, jejichž první kolo se uskuteční 22.dubna. Tato politička, která je „blairističtější než Blair“, není, stejně jako nikdo ze stran

Socialistické internacionály, bojovníci za lepší svět. Jejím jediným poselstvím je udržet status quo, tj. posilovat pozici firem na úkor zaměstnanců a celé společnosti. Na rozdíl od svého pravcového kandidáta Nicolase Sarkozyho za Svaz pro lidové hnutí (UMP) u Segolen nehrozí, že by její rozhodnutí vyprovokovala ma-

Jednotní na ulicích - ale jak dál?

nové protesty. I když, kdo ví? Pro francouzskou vládnoucí třídu je právě proto ona mnohem přijatelnější. A média ji mají ráda také. Hodí se jim do krámu: nezávislá žena-státnice, kandidátka levice, která podporuje kapitalismus. Co si víc přát?

Lidé hledají alternativu, a tak se do „kolektivů“ zapojuje čím dál více nových, dosud neangažovaných občanů. Na jednom mítinku v Grenoblu, kam jsem přijel na pozvání Karla Košťála z PRS, jsem byl svědkem několika vášnivých debat. Dvě ženy na něm práce ostře napadly zástupce Socialistické strany za to, že se nepřidal ke kolektivům a dál se snaží „kriticky podpořit“ Ségolène Royal. Jak jsem se posléze dozvěděl, obě dvě že-

ny se do politiky zapojily před několika měsíci – přidaly se ke kolektivům.

Budoucnost

Kolektivy ze všeho nejvíce potřebují najít svou cestu. Je otázkou, zda se mají přeměnit na novou stranu, společnou iniciativu, či mají zůstat platformou pro společnou akci.

v LCR objevila skupina, která se aktivně podílí na práci v kolektivech a je odhodlaná usilovat o přehodnocení politicky LCR. Je tvořena zejména lidmi ze Socialism par en Bas („Socialismus zdola“ – bývalá sesterská organizace SocSol, která vstoupila do LCR) a několika dalšími vedoucími představiteli League, např. Christianem Piquetem, šéfredaktor stranických novin Rouge.

Opoziční socialisté z PRS mají tedy šanci sjednotit všechny opoziční proudy a vytvořit skutečně silnou alternativu k neoliberální ofenzivě. Chybí jim nepopularita komunistů i sektářství LCR. Inspirační jsou jim nové levicové strany v Evropě, jako je Levicová strana v Německu, Respekt v Británii, Solidarita v Skotsku atd. Kandidát navržený PRS má šanci v kolektivech získat většinu.

Jak během protestů proti CPE psal francouzský denník Le Parisien: „Už nic nebude jako dřív. Po 'ne' Evropě (v loňském referendu o ústavě EU), po předměstích v plamelech a po válce o CPE - co přijde zítra? Francie prochází bouřlivým obdobím, ze kterého může vzejít všechno. To nejhorší i to nejlepší.“ Co z toho všeho vzešlo, už víme. Jak se levici bude dařit využívat svých šancí, to uvidíme.

JAN MAJÍČEK

Odkazy

¹ „„Sociální republiku“ je politické hnutí, které vzniklo v roce 2004 jako opozice uvnitř Socialistické strany (PS). Do povědomí vstoupila PRS zejména při kampani proti Euroústavě, kdy se dostala do přímého střetu s vedením PS, které hlasovalo „pro“.

² Francouzská trockistická strana, která vznikla v roce 1974 po tom, co byla zakázána její předchůdkyně Ligue Communiste. Aktivně se podílela na protestech proti Euroústavě a CPE.

³ Viz. Solidarita č.3, prosinec 2005 (http://www.socsol.cz/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=1&id=39&Itemid=26)

⁴ <http://www.alternativegauche2007.org/spip.php?article382>

Česká poznámka: kolektivy a raketová základna

„Antiliberální kolektivy“ odmítají jakékoliv rozmístování vojenských jednotek a zařízení v Evropě. Navazují tím na odmítnutí Euroústavy, ve které bylo vyjádřeno podřízení obranné a zahraniční politiky politice NATO. Kolektivy jasně říkají, že bezpečnost Evropy a světa může vzejít jedině ze spolupráce, důvěry a sociální spravedlnosti. Logicky také odmítají americkou hegemonskou politiku, včetně jejich snah o umístění raketové základny v ČR.

Kolektivy jdou ještě dále a vyjadřují svůj záměr NATO úplně rozpustit a vytvořit novou strukturu vzájemné spolupráce a bezpečnosti na výše uvedených principech.

Pražské jaro v Latinské Americe

Po dlouhých desetiletích, kdy byla Latinská Amerika pod přísnou kontrolou Spojených států a jejich místních držitelů, se pohnuly ledy a můžeme hovořit o tom, že se zde odehrávají radikální politické a ekonomické změny natolik významné, že si dozajista zaslouží obrovskou pozornost a bližší analýzu než povrchní odsudek západních vlád a médií, včetně historického exkurzu.

Pinochetova smrt je jakousi symbolickou tečkou za horory, mizérií a nelidským utrpením, ačkoliv nebyl tento diktátor z nejhorších v regionu, vezmeme-li v potaz takové zrůdy jako byl Trujillo v Dominikánské republice, Somoza v Nikaragui, Videla v Argentině a Stroessner v Paraguai.

Doba je již snad zralá na to, aby se svět dozvěděl pravdu o Kennedyho Alianci pro pokrok, navzdory oficiálním kultům osobností a mýtům; aby se dalo vstřebat a racionálně pochopit, že za touto tutlanou tragédií stojí lidé, kteří jsou na Západě považováni za nedotknutelné, ba svaté. Ano, bez brutální politiky Spojených států ve sféře vlivu, jež byla posuzována bez ohledu na utrpení milionů zdejších obyvatel (Monroeova doktrína) za nezcizitelnou laboratoř na výrobu extrémního útlaku a mamutí sběru nerostného bohatství, kde byl sebemenší pokus vymanit se z okovů potlačen státními vojsky, paramilitaristickými skupinami a eskadrami smrti, financovanými americkými daňovými poplatníky.

Na počátku 60. let minulého století pokládala Kennedyho administrativa Latinskou Ameriku (od Mexika po Ohňovou zemi) za natolik důležitou součást amerického impéria, že bylo třeba ji bedlivěji střežit, aby nedocházelo k jejímu narušování (Kuba). „Obrana hemisféry,“ se změnila v „obranu vnitřní bezpečnosti,“ tedy v jakousi nedobytnou tvrz před komunistickou hrozbou. Ve skutečnosti šlo o vyhlášení vyhlazovací války domorodé populaci, tedy chudým rolníkům, bezzemkům, dělnickým odborům, církevním

Hnutí zdola si prosadilo změnu vývoje ve svých zemích.

autoritám – a v neposlední řadě také komunistům. Změna v kontrole latinskoamerického regionu, kterou vypracoval prezident Kennedy se svými poradci, spočívala v plánování, tréninku, zásobování teroristických batalionů v dosud nevídané míře a bestialitě. Tento „obrný plán,“ byl důležitým prvkem tzv. Aliance pro pokrok, plánu k rozvoji latinskoamerického regionu. Několik let po vyhlášení této doktríny se jeden z členů Kennedyho týmu nechal slyšet, že tito elitní zabijáci

používali stejných metod, jako vyhlazovací komanda Heinricha Himmlera během 2. světové války.¹

Existují pevné a doložitelné důkazy metodách zabíjäckých komand v Salvadoru – tato komanda prošla městem, které do základů zničilo, nechala za sebou znásilněné ženy, pověšené z kůlů vzhůru nohama, s odřezanými prsy a skalpovanými obličejí. V Nikaragui, například, tzv. Contras (žoldáci vycvičení a financování Pentagonem) prošli městečkem, znásilnili

čtrnáctiletou dívku, podřizli ji hrdlo, odřizli hlavu od trupu a nabodli ji na kůl, aby zastrašili místní bezbranné civilisty. V Guatemale shromáždili najatí vrazi populaci městečka na ústředním náměstí, oddělili muže od žen, oběsili je, načež znásilnili a pozabíjeli ženy; děti odvěkli k nedaleké říčce, mlátili jimi o skálu a zbytky nechali napospas vodě.²

To vše se provádělo během prezidentování Ronalda Reagana s jeho plným vědomím a posvěcením, neboť šlo o komunistickou pakáž, již nutno smést. Tento prezident byl nedávno s vladařskými poctami pohřben a je pokládán za jednoho z nejpoulnějších amerických prezidentů. Mám dojem, že toto je ona společnost, „vznešených ideálů, demokracie a pokroku,“ o níž v proslovu v roce 1990 mluvil československý prezident Václav Havel v americkém Kongresu, jemuž se dostalo hlasitého potlesku a frenetického jásotu.

Během let 1978-79 zuřila v Nikaragui občanská válka, kdy se Sandinisté snažili svrhnout nenáviděného proamerického tyrana Anastazio Somozu; zabito 50.000 lidí jen během této relativně krátké periody, a samotný diktátor byl do posledního dechu podporován prezidentem Jimmy Cartrem, nositelem Nobelovy ceny za mír a současným kritikem americké politiky na Blízkém východě.

Existovaly snad po druhé světové válce v evropském panství Sovětského svazu eskadry smrti, které by systematicky likvidovaly civilní populaci? Přes tvrdá poválečná a padesátá léta, k úlevnému politickému tání na počátku šedesátých let,

po normalizační čistky, si kacířsky neodpustím tvrzení, že my – porobení Sovětským svazem – spolu s Poláky, Němci, Maďary, Bulhary a Rumuny – můžeme hovořit o velkém štěstí, že jsme nežili v latinskoamerickém panství Spojených států. Od počátku šedesátých let,

vymyká zkušenost relativně zajištěných Středoevropanů komunistického režimu.³ V průběhu tzv. „Zlatého věku“, v letech 1975 až 2000, proudil z těchto plundrovaných zemí zisk zejména z uloupeného nerostného bohatství do severoamerických a západoevropských bank

ekonomiky i ideové politiky, které představovaly Spojené státy, ale i Evropská unie. Chávez se pokusil, i přes svou populistickou rétoriku, transformovat ekonomicky vyhaslou zemi; pro chudé lidské trosky dlicí ve favelas vybudovat alternativní způsob živobytí v samostatných

svobodného myšlení, poprvé od vypuknutí španělské a portugalské genocidy před několika stoletími, a moci se demokraticky ujali politikové, kteří byli masově podporováni místní populací, především v letošním roce. V podstatě lze tvrdit, že šlo o referendum, jestli pokračovat v stávajícím kurzu pod plachtou USA a EU, nebo vytvořit na kontinentu alternativní politické i ekonomické seskupení, zbavené většiny závazků u Světové banky a Mezinárodního měnového fondu, tedy imperiálních sil euroatlantické zóny.

Proběhl dominový efekt v politice dalších jihoamerických států, který kulminoval v letošním roce.

V Mexiku se letos na prezidentské křeslo v nepříliš průhledných volbách dostal kandidát Washingtonu Calderon, což vyvolalo přetrvávající nepokoje příznivců levicového kandidáta na úřad Obradora. Souběžně se z původně lokálního odporu proti místnímu guvernérovi v mexickém městě Oaxaca stal velký tribun lidu, požadující zásadní změny sociálního charakteru.

Jde tu o klasický obraz současného politického dění v Latinské Americe; proamerický kandidát zastávající volnotržní politiku, versus kandidát z „lidu“, do jisté míry ovlivněn reformami Hugo Cháveze v duchu „socialismu pro 21. století.“

V Peru byl letos za prezidenta zvolen Alan Garcia, který čelí obvinění z porušování lidských práv a masivní korupce. V Chile se k moci dostala dcera po politikovi, který byl umučen při výslechu Pinochetovými hrdlořezi, Michelle Bachelet. Brazílie dala zelenou Lula da Silvovi. V těžce zkoušené Nikaragui dali voliči další šanci ostřílenému politickému matadorovi Danielovi Ortegovi. Ekvádorským prezidentem se stal kandidát tíhnoucí k levici Rafael Correa. Svůj prezidentský post letos obhájil i Chávez ve Venezuele. Kolumbie zůstává nadále v pařátech proamerického diktátora Uribeho, kokainových bosů, zdaněných peněz obyvatel USA a humanitárním chaosu.

Hugo Chávez a Evo Morales: symboly jiné Jižní Ameriky.

tedys prohlášením Kennedyho bezpečnostní doktriny, bylo v Latinské Americe do nynějška zmasakrováno několik set tisíc lidí, mnoho milionů bylo mučeno nebo uprchlo do exilu; vinou ekonomického apartheidu Spojených států a Evropské unie, naordinovaným Světovou bankou a Mezinárodním měnovým fondem (strukturální úpravy: demontáž slabých sociálních sítí, plošné škrtky ve zdravotnictví, školství a jiných sociálních sektorech, privatizace dolů a továren, otevření trhu hospodářsky slabých latinskoamerických zemí silným ekonomikám Spojených států a vyspělých západoevropských států v rámci politiky volného obchodu, uskutečňované především v letech 1975 až 2000; které zlikvidovaly lokální trhy zaplavením přebytkových surovin a zbožím ze Západu), zemřely hlady v chudobě a na následky léčitelných chorob další miliony nešťastníků, desítky milionů bezprizorných žijí v obřích ghettech tzv. favelas, stranou zájmu bohatých elit, v otřesných hygienických a bezútesných podmínkách, bez vody, dostatečných kalorií, jimž se

v částce téměř jednoho bilionu dolarů, a to hovoříme o oficiální cifře, ne tak o ziscích z černých transakcí (!) Tato nestoudná loupež přispěla ohromným dílem k hospodářskému kolapsu těchto zemí a formování lidového odporu v podobě sociálních hnutí a nezřídka ozbrojeného boje (například FARC v Kolumbii, Zapatisté v mexickém Chiapasu), které jako houby po dešti zaplavily celý region.⁴

Na přelomu tisíciletí zesílela původně lokální a slabá populární hnutí v regionu natolik, že již nebylo v moci Spojených států tento růst odporu přímo vojenskou žoldáckou silou nebo pučem skrze washingtonské lokaje potlačit. Ačkoliv se to již od počátku Bushova administrativa snažila zmařit – zastrásováním, podkopáváním sociálních projektů, ale i v případě Venezuely v roce 2002 zpackaným pučem.

Tzv. bolívariánská revoluce vypukla ve Venezuele, kde byl koncem století do prezidentského úřadu zvolen Hugo Chávez. Již od začátku svého mandátu se vymezil proti smrtícímu viru neoliberalní

vesnických komunitách, vydat novou ústavu, nebot předešla naprosto opomíjela práva chudé většiny, úspěšně převzít patronát nad ropným průmyslem a zisk z ropy investoval do dalších sociálních programů – školství a zdravotnictví; směnil ropu za nejlepší lékaře a zdravotní pracovníky z Kuby, skoupil argentinský dluh u Světové banky, a značně tak oslabil její působení v regionu. Jeho idea spočívala v utvoření jakéhosi mocenského bloku i s dalšími zeměmi v regionu, v uskutečnění globální alternativy vůči USA, EU a bohatým východoasijským tygrům. Prosadil tedy, aby i ostatní latinskoamerické země nejen mezi sebou navázaly ekonomické a politické styky, ale také s Čínou, Íránem, v duchu nové doktriny „socialismu pro 21. století“. Chávezovy reformy, v kontextu platném a neměnném desítky let pro Jižní Ameriku, skutečně zlepšily životní podmínky milionům lidí ve Venezuele, i když zde stále značná část populace strádá a situace zdaleka nevyhlíží ideálně.⁵

V Latinské Americe se většina zemí nakazila virem

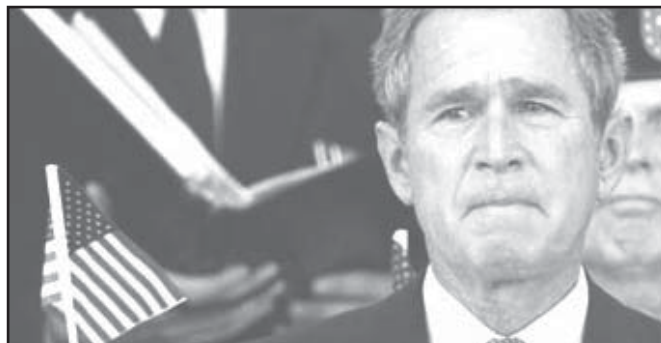
Politický kurz těchto i dalších států v regionu ale zůstává rozdělen na dva hlavní proudy, i když ekonomická a politická spolupráce v rámci kontinentu samozřejmě platí:

1. Venezuela, Bolívie, Kuba, režimy jednoznačně odmítající zahraničně ekonomickou strategii Bushovy administrativy v oblasti a sledující striktně levicový étos 2. režimy v podstatě pravicové ve srovnání s předchozími, udržující nadále styky se Spojenými státy i EU, i když ne na tolik pevně a destruktivní bázi, a umožňující fungování sociálním hnutím – Brazílie, Uruguay, Chile, Peru, plus pět zemí z Centrální Ameriky. Někde v prostřed nebo na pomezí zůstává Kirchnerova Argentina.⁶

Rozpory a frakční půtky provázejí i vnitropolitický běh jednotlivých zemí. V Brazílii vznikla dělnická konfederace (CONLUTA), reprezentující zájmy téměř dvou milionů dělníků, spolu s tímto nevládním tělesem existují rolnická hnutí, studentské spolky a sdružení bránící ženská práva. Tato alternativní hnutí tvoří mocenskou protiváhu vůči prezidentovi da Silvovi.⁷

Avšak ani Venezuela a Bolívie nezůstaly naprosto nezávislé na US/EU kapitálu. Některé ropné vrty jsou stále v cizích rukách, avšak zatíženy mnohem vyššími daněmi, než tomu bylo dříve. Bolívijský prezident Evo Morales a Hugo Chávez modernizují ropný průmysl, aby dosáhl standardů světové úrovně, a proto je tedy nemožné zrušit

zčista jasna veškeré smluvní závazky se západními korporacemi. Venezuela a Bolívie přesto preferují ekonomickou spolupráci (vedle Kuby a Ekvádoru) s Čínou, Íránem, ale i s Ruskem a Indií, snažíce se tak vytvořit globální výzvu US/EU a východoasijským tygrům; a

Bushově administrativě vývoj v Jižní Americe radost nedělá.

tento fakt vyvolává hysterii v Bruselu i Washingtonu. Jaký je vlastně výhled pro země Latinské Ameriky pro nový rok? Spojené státy budou mít zřejmě plné ruce práce na Blízkém a Středním východě, ježto jak se zdá, vyhlídky na mír v této bolestné oblasti jsou nevalné, naopak, situace se pravděpodobně bude zhoršovat, soudě podle předvánoční tiskové konference s americkým prezidentem Bushem, a jejich pozice (s EU) v Latinské Americe se výrazně oslabí. Navzdory všemu optimismu, vývoj v zemích bolivariánské revoluce musí projít ještě řadou zatěžkávací zkoušek. Nejbližší spojenec Cháveze venezuelský prezident Morales čelí ve své zemi silné byznys lobby, jejímž záměrem je zmařit znárodnování

soukromého průmyslového sektoru a také prosazování sociálních reforem a la Chávez. Politika byznys elity vytváří v zemi atmosféru nejistoty a frustrace, avšak naráží na odpor lidových mas.

Ale i v samotné Venezuele se veřejná minka dále

drolí a požaduje prosazení politiky, která nekonvenuje s Chávezovou vizí socialismu pro 21. století, což na druhou stranu umožňuje vytvoření opozice, která kritizuje vládní politiku a přichází s alternativními pohledy na ekonomiku i další politické směřování země. Někteří venezuelští novináři dokonce hovoří o cílené vládní cenzuře v zemi. Avšak, i přes všechny velké obtíže a těžko řešitelné problémy má Latinská Amerika po staletích poroby možnost svobodné volby rozhodovat o důležitých problémech téměř sama.

DANIEL VESELÝ

Vyšlo na www.blisty.cz

Odkazy

- 1 www.chomsky.info: Chomsky, N.: Introduction, 1995, Chomsky, N.: The Empire and Ourselves, 1985, www.globalpolicyforum.org
- 2 www.chomsky.info: Chomsky, N.: The Empire and Ourselves, 1985
- 3 Wikipedia, www.dissidentvoice.org: Petras, J.: Is Latin America Really Turning Left?, 19.12. 06
- 4 www.dissidentvoice.org: Petras, J.: Is Latin America Really Turning Left?, 19.12. 06
- 5 www.zmag.org, Prashad, V.: A Perilous Way to Socialism, 18.12. 06, Tariq, A.: The Pirates of Carribean, 2006, Veselý, D.: Chávez slaví, revoluce vítězí, Literární noviny, 11.12. 06
- 6 www.dissidentvoice.org: Petras, J.: Is Latin America Really Turning Left?, 19.12. 06
- 7 www.dissidentvoice.org: Petras, J.: Is Latin America Really turning Left?, 19.12. 06

SocSol v hnutí

Když je hladina klidná, i vlny způsobené malým kamenem jsou viditelné.

SocSol není velkou skupinou, naše aktivita je však důležitá i v rámci ČR.

1998 je rasisty zavražděn zahraniční student. SocSol iniciuje sérii bouřlivých protestních demonstrací. Vzniká Iniciativa proti rasismu. Její aktivisté např. přelepují volební billboardy Republikánů, pořádají blokády volebních stánků. Přispějeme k tomu, že v českém parlamentu nesedí fašisté.

2000 v Praze se připravuje sjezd MMF, symbolu sociální a ekologické devastace v globálním kapitalismu. SocSol se aktivně zapojuje do Iniciativy proti ekonomické globalizaci (INPEGU).

Protesty jsou velkým úspěchem hnutí. Na demonstraci se sjede 15.000 lidí, finančníci končí o den později.

2002 Ve Florencii se koná první Evropské sociální fórum (ESF). Zde probíhá miliónový protest proti chystané invazi do Iráku. SocSol jako jediná česká antikapitalistická skupina pořádá na fórum výpravu.

Organizujeme také početné kontingenty z ČR na následná ESF v Paříži a Londýně.

2003 Bush útočí na Irák. SocSol inspiruje vznik Iniciativy proti válce a podílí se na jejím fungování. Iniciativa se stává ohniskem demonstrací proti chystané invazi.

I v lidé v ČR se tak zapojuje do největší světové protiválečné demonstrace v dějinách. 15.2.2003 protestuje 15 miliónů lidí.

USA a Británie dnes uvažují, jak se stáhnout. K tomu značně přispělo protiválečné hnutí.

2006 plánuje se vybudování raketové základny. Vzniká Iniciativa Ne základnám. Do této doby sdružuje více než čtyřicet organizací, organizuje petici, debaty, demonstrace a happeningy. U vzniku však byly skupiny pouze tři – a hádejte, kdo byl zase u toho?

Zastavení základen by bylo velkým vítězstvím demokracie v ČR a posílením hnutí proti globálnímu kapitalismu a válce.

Předplaťte si Solidaritu

- Chci si předplatit následující čísla v ceně 100 Kč (včetně poštovného - dotujeme polovinu)
- Distribuční předplatné - chci si předplatit .... exemplářů časopisu.

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

Vyplněný ústřížek zašlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6, nebo objednávejte na info@socsol.cz. Info: 775205682

Jsme aktivní v hnutí proti základnám USA

Organizujeme protesty proti Bushově "nekonečné válce"

Jsme aktivní v hnutí proti globalizaci korporací

Jsme proti školnému, deregulaci nájemného, sociálním škrtům

ZDOLA

PROTI

GLOBÁLNÍMU

KAPITALISMU

Za čím stojíme

Proti kapitalismu

Kapitalismus dnes nedokáže řešit nezákladnější problémy lidské společnosti či přímo jejich řešení znemožňuje. Tím nejenže brání dalšímu pokroku na cestě ke svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti, nýbrž ohrožuje i samu existenci lidstva. Celá dnešní společnost žije z výsledků práce námezdně pracující většiny obyvatelstva.

Pouze kolektivní převzetí celospolečenského bohatství pracujícími a demokratické plánování, řízení výroby a distribuce jejich výsledků mohou vést k svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti.

Dnešní systém je v principu nereformovatelný. Struktury současného parlamentu, armády, policie a soudní moci byly vytvořeny vládnoucí třídou a jsou konstruovány tak, aby bránily její výlučné postavení.

Stejně odmítavý postoj zaujímáme k minulému režimu z let 1948-89 (a také k ostatním režimům ve východní Evropě, Číně, apod.), který nepovažujeme za socialismus, nýbrž za státně byrokratickou formu kapitalismu. Místo toho se hlásíme k tradici levé opozice proti těmto režimům.

Za socialismus zdola

Podporujeme boje pracujících za kratší pracovní dobu, vyšší mzdy, lepší pracovní podmínky, za bezplatnou lékařskou péči a sociální zabezpečení, za rovný přístup ke vzdělání a informacím a všechny jejich ostatní emancipační snahy. Místo parlamentní politiky prosazujeme alternativu nezávislé aktivity pracujících prostřednictvím stávek, kampaní, manifestací, apod.

Jen sami pracující mohou dosáhnout svého vlastního osvobození. Místo institucí kapitalistického státu navrhujeme systém společenské samosprávy, tedy úplné rozšíření demokracie do všech sfér společenského i hospodářského života.

Solidarita

Úsilí o socialismus je součástí celosvětového boje. Prosazujeme solidaritu s pracujícími v jiných zemích. Jsme v zásadní a aktivní opozici vůči všemu, co proti sobě staví pracující různých zemí, různé barvy pleti, různé národnosti, různého pohlaví, sexuální orientace či profese. Podporujeme tedy kampaně a boje proti rasismu, za úplnou politickou i ekonomickou rovnost žen a mužů, proti diskriminaci homosexuálů a lesbiček, apod.

Fašismus považujeme za akutní hrozbu pracující třídě a svobodám a demokratickým právům, které v minulosti vybojovala. Boj proti fašismu je pro nás navýsost aktuální a prioritní.

Revoluční organizace

Aby bylo možno efektivně prosazovat tyto myšlenky, je třeba, aby se nejbojovnější částí pracující třídy, studentstva a mládeže zorganizovaly v revolučně socialistickou stranu, jejíž zárodkem chceme být. Vytvořit takovou stranu je možné pouze účastí ve skutečném dělnickém hnutí a aktivitou v masových organizacích pracující třídy – například v odborech.

Ostatním pracujícím chceme v praxi ukázat, že zájmy reformistických předáků odborů, sociální demokracie nebo komunistické strany nejsou totožné s jejich zájmy. Vyzýváme všechny, kdo souhlasí s našimi základními tezemi, aby se k nám připojili.

www.socsol.cz

**PŘIDEJTE SE
K SOCSOL!**

- Chci více informací o SocSol a jejich aktivitách
- Chci se připojit ke skupině Socialistická Solidarita

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

E-mail:.....

Vyplněný ústřížek pošlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6.

Solidarita

Revoluce nejistých

Ve volbách 21. dubna zvítězil v Itálii blok L'Unione nad pravicovým blokem Casa delle libertà (zkratka CdL) tehdejšího premiéra Silvia Berlusconiho. Byl rozšířen mýtus, že levice zvítězila o prsa nad pravici, protože v L'Unione jsou komunistické strany Partito rifondazione comunista (Komunistická obroda, PRC), Partito dei comunisti Italiani (PdCI) a jádro Unione jsou Democratici di sinistra (Levicoví demokraté, DS), kteří se považují za dědice italské komunistické strany. Blok sám se víceméně levicí nazývá v protikladu CdL, jenž je známa jako pravice. Stav věcí není ale přesně takový.

Myslím si, že CdL není pravicí liberální. Přestože Berlusconi je finanční magnát a nejbohatší z Itálů, dokázal, že volnému trhu moc nedůvěřuje. Propagoval sice liberální politiku ale přes celé vládnutí činil rozhodnutí neslučitelná s touto ideologií: mohutně otevíral veřejné stavby a zadával státní zakázky, nesnažil se omezit privilegia různých profesních komor, která značně omezují volný trh, neustále zvyšoval schodek veřejných rozpočtů a výdaje na sociální služby se rozšířily, snížení daní bylo pro většinu lidí jen symbolické (ale pro velmi bohaté již citelné). Právě ekonomická politika ho dostala do konfliktu s jeho ministrem financí Giuliem Tremontim, který prosazoval mnohem razantnější rozhodnutí v snižování daní a škrtní výdajů. Tremonti, zapřísáhlí ekonomický liberál, byl nakonec odvolán ze svého místa. Celkové vystupování Berlusconiho, jakožto pevného Lída a dobrého otce, politika jeho koalice v bezpečnostní rovině, agresivní vůči občanům a jejich právům (stačí zmínit G8 v Janově), rasismus vůči cizincům (restriktivní zákon Bossi-Fini o imigraci) a expanzivní ambice (jednoznačná podpora války v Iráku), bigotní dodržování katolické morálky (ne

registrovanému partnerství a euthanasii), to vše ukazuje, že CdL není většinou pravicí liberálů ale fašistů.

Fašismus se sice opíral o velký průmysl a malou buržoazii ale ve volný trh nevěřil (spíše věřil trhu regulovaného různými cechy a komorami) a samozřejmě autorativně prosazoval daný řád a morálku. Sám Berlusconi díky svému vystupování a kultu osobnosti je často přirovnáván k Mussolinimu.

Blok L'Unione se vytvořil jako reakce na politiku Berlusconiho a jeho bloku. Stalo se tak, že v jednom šiku stojí stalinisti, katolíci ale i mnoho pravicových liberálních lidí, pro které je fašistická pravice nepřijatelná. Tento blok si zvolil za Lída Romana Prodana, katolíka a politika s dosti liberálními postoji. Sám blok vytvořil 300 stránkový program, který byl kompromisem mezi všemi směry uvnitř bloku. Program tíhne k ekonomickému liberalismu, jeho hlavním cílem je asanace veřejných financí a v jiných sporných otázkách v oblasti bezpečnosti a etiky se vyjadřuje jen velmi neurčitě.

Situace po volebním vítězství ale mohla posunout blok více doleva: parlamentní levice (označována často jako radikální), tvořená PRC, PdCI a

jinými jedinci posílila a většina pro vládnutí bloku je v Parlamentu těsná. Začátky se zdály „slibné“: Fausto Bertinotti, gen.tajemník PRC, byl zvolen předsedou poslanecké sněmovny a Giorgio Napolitano prvním prezidentem s komunistickou minulostí. Zde „levicová politika“ skončila.

První důležité činy vlády v ekonomii se týkaly omezení či zrušení výsad některých profesionálních kategorií a komor, čímž se mělo dosáhnout liberalizaci o otevření trhu. Tento krok byl odůvodněn ochranou spotřebitele ale je symbolické, že první důležitý ekonomický zákon je liberálního rázu.

Další kroky mířily rovnou k cíli, z něhož si Prodi udělal první a, zdá se, i jedinou prioritou: stabilizace veřejných financí, snížení schodku a důsledné plnění parametrů E.U. za jakoukoliv obětí. Všechny tyto spanilé cíle znamenají v rozpočtu na rok 2007 výrazné škrty v sociálních výdajích státu, menší přísun financí do samosprávy a tím omezení jejich služeb obyvatelstvu (v Itálii samospráva provozuje zdravotnictví, školství a mnoho sociálních programů) a symbolický nárůst rozpočtu školství. Vláda jakoby neviděla mnoho zásadnějších problémů než onanistické ukojení evropské byrokracie přes ekonomické kolony, jakoby měla na mysli jen priority vlastníků a magnátů, honící se jen za stále vyššími zisky.

V ekonomické politice jsou také další rozpory. Vláda, která slibovala naslouchati všem, dokazuje, že slyší více na pokřiky buržoazie a jejich komor než na nároky odborů. V době plošných škrtnů stoupl reálné vojenský rozpočet a snížení daní na mzdách se neprojevovalo v příjmech zaměstnanců ale zaměstnavatelů.

Parlamentní levice a odbory se ale nezmohly na nic více než na poslušné schválení rozpočtu, někde sice s reptáním a krocením hlavou. „Přece nenecháme padnout vládu a tím umožníme návrat Berlusconiho“, vymlouvají se. Nevšímají si, že jsou ve vládě minoritní a mají roli užitečné loutky v rukou liberálních politiků, věřící jen v trh. Dokáží jen křičet „Příště již ne, příště

to bude jiné“. Ale právě v těchto dnech se odštěpila od CdL jedna katolická strana, která by mohla užitečně nahradit hlasy parlamentní levice.

Jsou dosud přehlédnuty v zájmu růstu a konkurenceschopnosti problémy dělníků, absolventů univerzit a většina zaměstnanců v soukromém sektoru, kteří mají smlouvu na dobu určitou či na provedení díla, bez nároku na nemocenskou, na řádnou ochranu před svévolí zaměstnavatele či na podporu nezaměstnanosti. Jde o velkou a různorodou masu, která vložila naději do L'Unione, mnozí právě do parlamentní levice a odborů, že donutí skrz legální cestu zaměstnavatele ke smlouvám s většími zárukami. Tito lidé vlastně vytvořili novou sociální vrstvu a jsou nazýváni precari. Do češtiny se výraz dá přeložit jako nejistí: nemají totiž téměř žádné sociální jistoty, kromě pohřebné.

Precari tudíž dále čekají. A cítí se sami ve svém boji za lepší pracovní podmínky. Parlamentní levice je nedokáže reprezentovat a odbory si nedovolí jít do boje se „spřátelenou vládou“. Neklid minulých týdnů, kdy se na veřejnost dostal návrh na rozpočet 2007, začal přerůstat ve stávky konstatující vládu i odbory. Největší mediální ohlas měla ta dělníků FIATu v Mirafiori. Vláda ale nebojácně postupuje ve své historické misi asanace rozpočtu a zvýšení konkurenceschopnosti na světovém trhu. Za jakoukoliv cenu: Prodi dává jasně najevo že ho bude kanonizovat až historie.

I když hnutí precari není ani jednotné ani organizované naskytá pro radikální levice velkou šanci. Právě precari pociťují nejvíce a dlouhodobě nerovnosti kapitalistického systému: není výjimka, že někdo má takovou smlouvu i pár desítek let.

Parlamentní strany budou dále udržovat linii, která vyhovuje celé buržoazii. Konkurenceschopnost totiž znamená snížení výdajů na lidský kapitál. Ale lidé nejsou hmotou, která se dá zneužít a potom třeba zpopelnit, lidé mají svou důstojnost, život a sílu vzepřít se vykořisťování.

JAKUB HORŇÁČEK